

Gammelstad
bangårdsförlängning
Luleå kommun

Järnvägsplan

Samrådsmöte
2018-09-25

TRAFIKVERKET

Presentation av deltagare

- Peter Keisu, Projektledare
 - Bo Henriksson, Delprojektledare
 - Linda Lundqvist, Projektingenjör
 - Jim Sundqvist, Markförhandlare
 - Lisa Cullhed, Specialist Miljö
 - Kristina Björling Francki, Specialist Arkitektur
 - Lenita Tornéus, Specialist Geoteknik
- Daniel Nyberg, Uppdragsledare
 - Carina Seppelin, Utredare
 - Mikael Hollström, Visualisering 3D

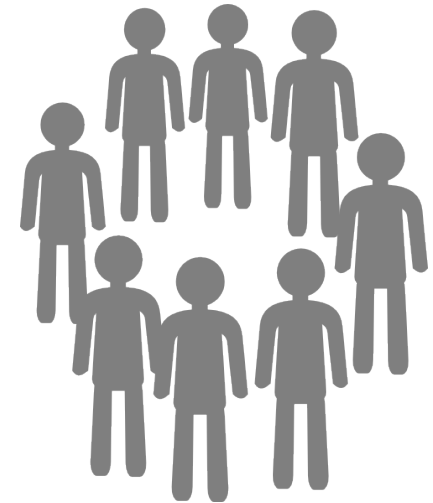
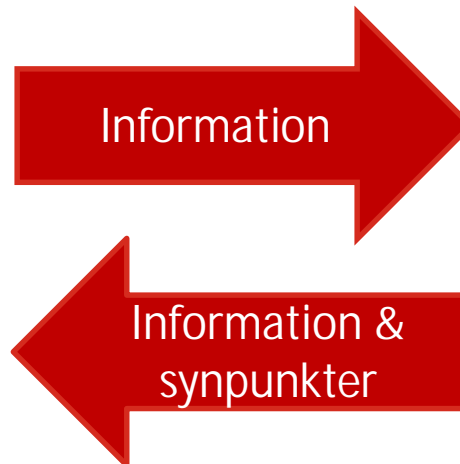
T

Dagordning

1. Presentation av deltagare
2. Syftet med samrådsmötet
3. Järnvägsplanens formella handläggning
4. Planförslaget - Samordningsmodell
5. Miljöförutsättningar - Miljöskyddsåtgärder
6. Information om markfrågor
7. Tidplan
8. Synpunkter & allmänna frågor
9. Fika

Syftet med samrådsmötet

Utbyta information & inhämta synpunkter om järnvägsplanen

Dagordning

1. Presentation av deltagare
2. Syftet med samrådsmötet
3. Järnvägsplanens formella handläggning
4. Planförslaget - Samordningsmodell
5. Miljöförutsättningar - Miljöskyddsåtgärder
6. Information om markfrågor
7. Tidplan
8. Synpunkter & allmänna frågor
9. Fika

Järnvägsfrågans formella handläggning

1. Tänka om
2. Optimera
3. Bygga om
4. Bygga nytt

Samråd-
Underlag

- Ta fram, bearbeta & analysera underlag.
- Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan.

Samråd-
handling

- Utforma plan, miljökonsekvensbeskrivning & lokaliseringsalternativ vid behov.
- Pågår fram till att planen ska kungöras och granskas.

Gransknings-
handling

- Planförslaget kungörs och möjliggörs för granskning

Fastställelse-
handling

- Planen skickas in för fastställelse.
- Planen måste vinna laga kraft innan bygget påbörjas.

När kan berörda lämna synpunkter?

- Samrådshandling
 - Muntligt och skriftligt
- Granskningshandling
 - Skriftliga yttranden till Trafikverket
- Kommunikation före beslut om fastställelse
 - Skriftliga yttranden till Trafikverket
- Efter fastställelse
 - Överklagan ställs till regeringen, men skickas till Trafikverket

Dagordning

1. Presentation av deltagare
2. Syftet med samrådsmötet
3. Järnvägsplanens formella handläggning
4. Planförslaget - Samordningsmodell
5. Miljöförutsättningar - Miljöskyddsåtgärder
6. Information om markfrågor
7. Tidplan
8. Synpunkter & allmänna frågor
9. Fika

Projektets omfattning

Järnvägen

- Malmbanan är Sveriges tyngst trafikerade järnväg.
- En av Sveriges viktigaste järnvägar för transport av människor och gods.
- Malmbanan börjar kapacitetsmässigt nå taket för trafikering, i synnerhet på sträckan mellan Boden och Luleå
- Krav på möjlighet att trafikera med längre och tyngre tåg på sträckan
- Marken under banan utgörs av lera och att det medför stora underhållskostnader då spåret rör på sig
- Vibrationer sprids ut i sidled
- Avvattningen behöver åtgärdas

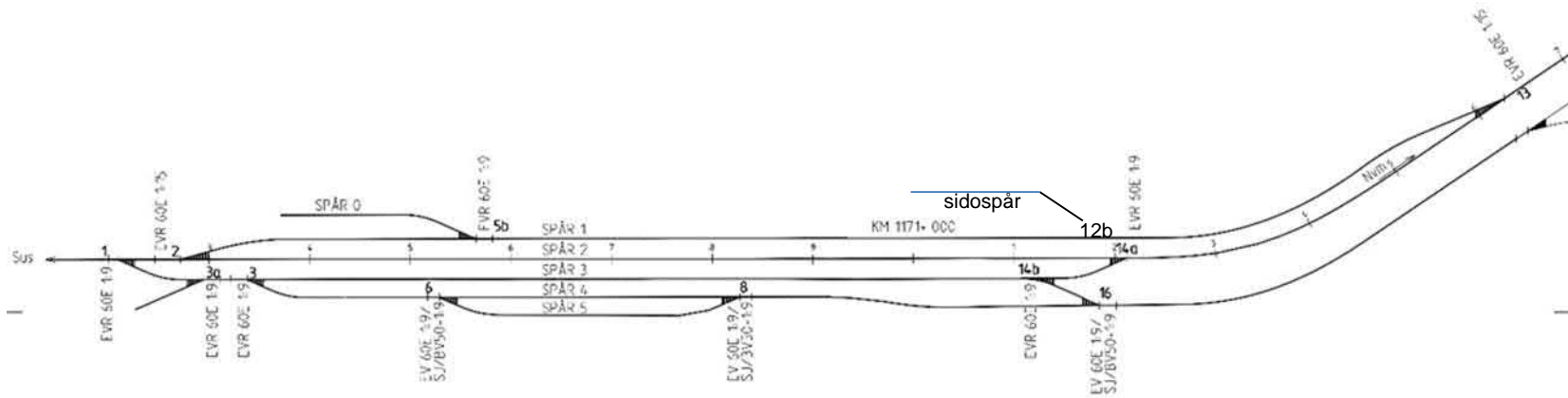
Ändamål och projektmål

- Projektets ändamål är ökad kapacitet, på Stambanan genom övre Norrland mellan Boden och Luleå, som tillgodoser såväl näringslivets som medborgarnas transportbehov över tid.
- Med utgångspunkt från Transportpolitikens övergripande mål har Trafikverket formulerat följande projektmål:

Projektmålet är att kvaliteten för näringslivets transporter förbättras och stärker den internationella konkurrenskraften. Även medborgarnas resor förbättras genom ökad tillförlitlighet. Projektet ska genomföras utan att medföra ökad bullerstörning för närboende och utan att trygghet, bekvämlighet eller världsarvets visuella värden påverkas.

Planerade åtgärder

- Förlängning av spår 1 genomförs för att uppnå hinderfri längd om minst 985 meter och samtidig infart.
- Spår 3 förlängs för att erhålla hinderfri längd om minst 685 meter. Spår 1, 2, 3 och 4 ska dimensioneras för malmtrafik.

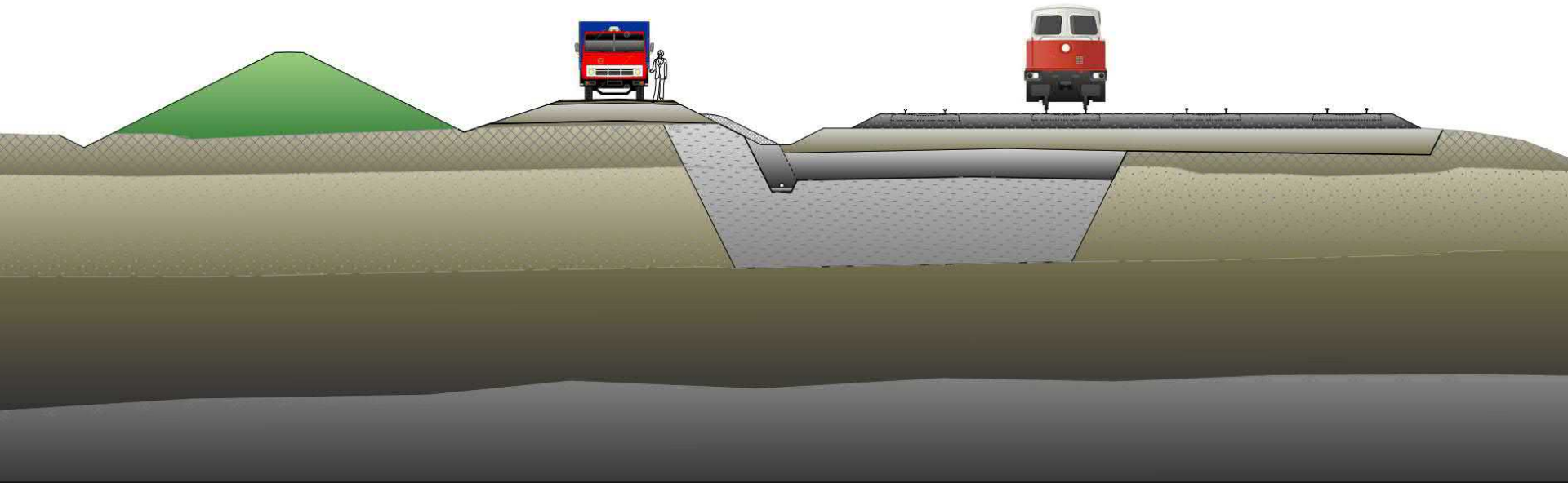

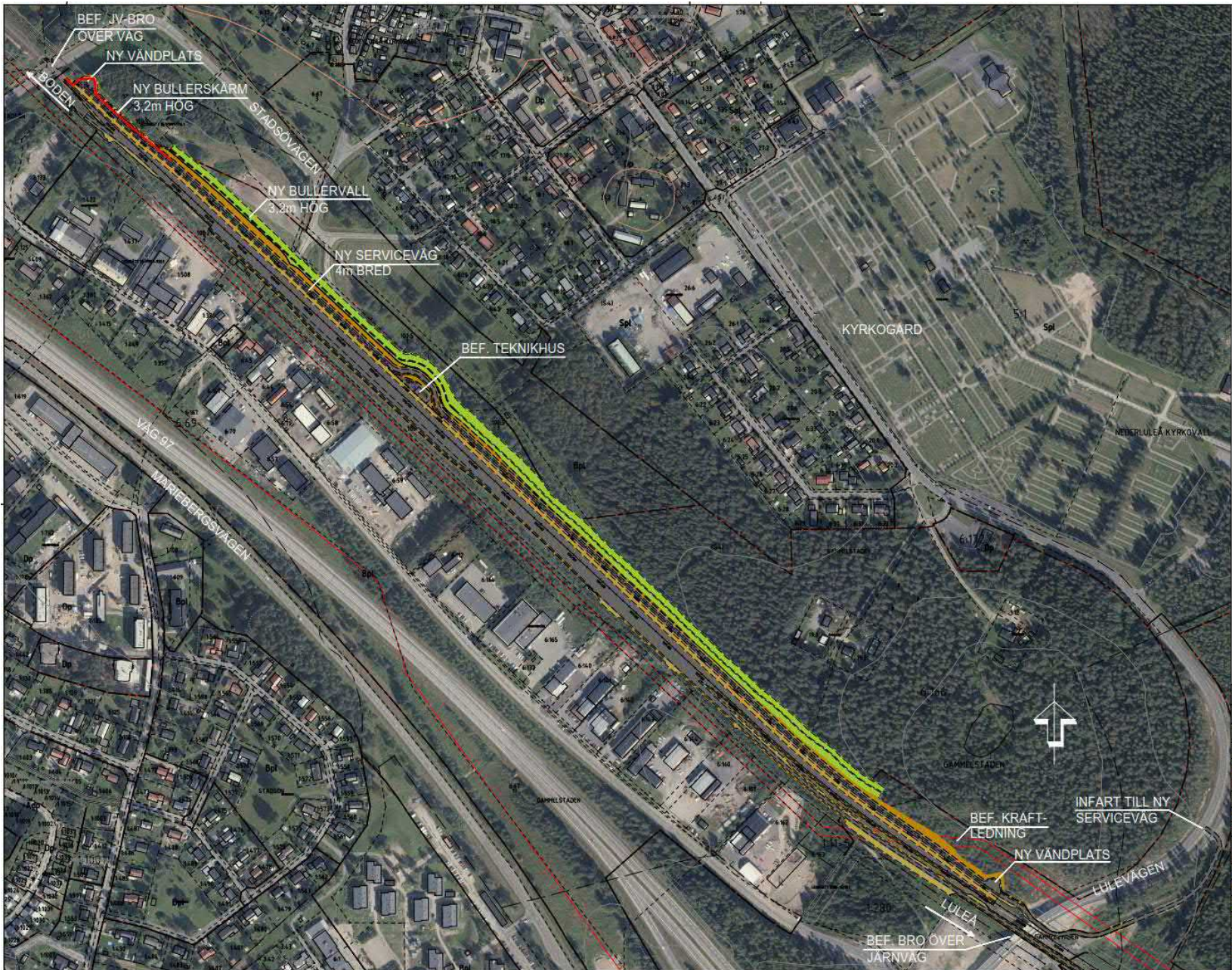
Planerade åtgärder

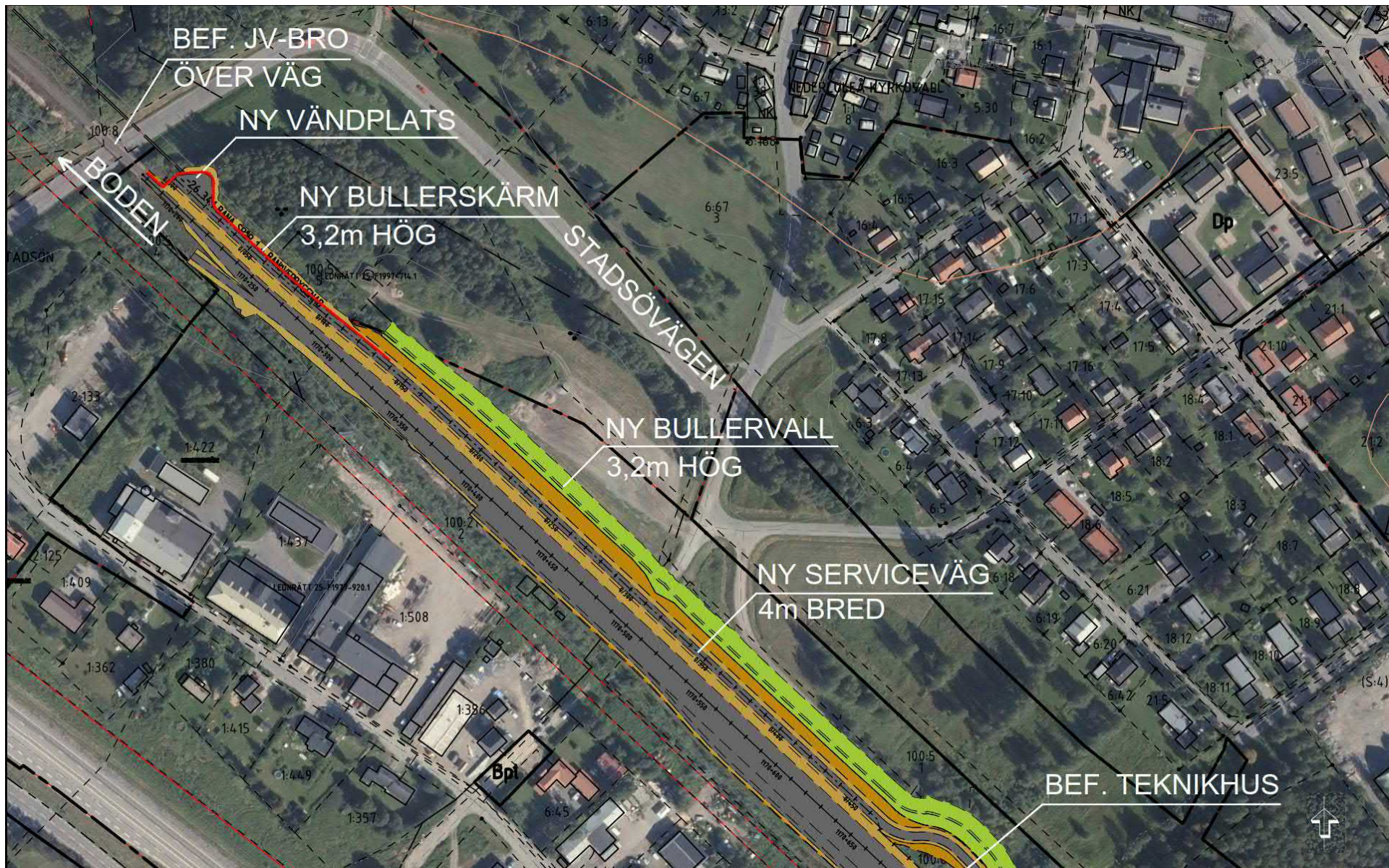
- Servicevägar anläggs parallellt med järnvägsspåret på den nordöstra sidan av befintliga spåret. Vägarna ska ge åtkomst för drift och underhåll av spårväxlar.
- Servicevägarna kommer att vara inom det nya järnvägsområdet och är ej avsedda att nyttjas av allmänheten.
- För att uppnå tillräcklig bärighet till planerad trafiklast måste underbyggnaden schaktas bort och ersättas med nya och bättre fyllnadsmassor.

Planerade åtgärder

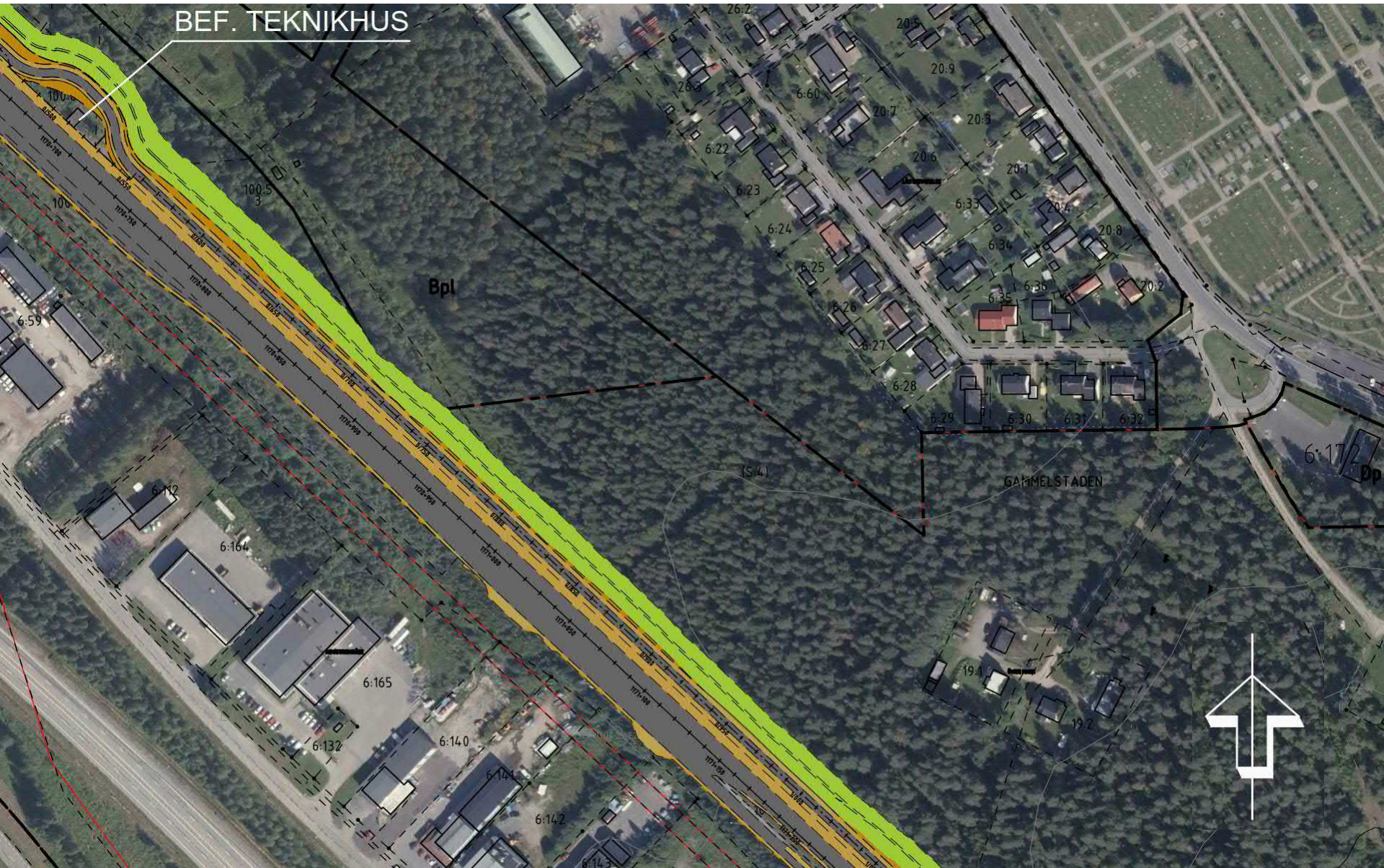
- Illustration järnvägsområde

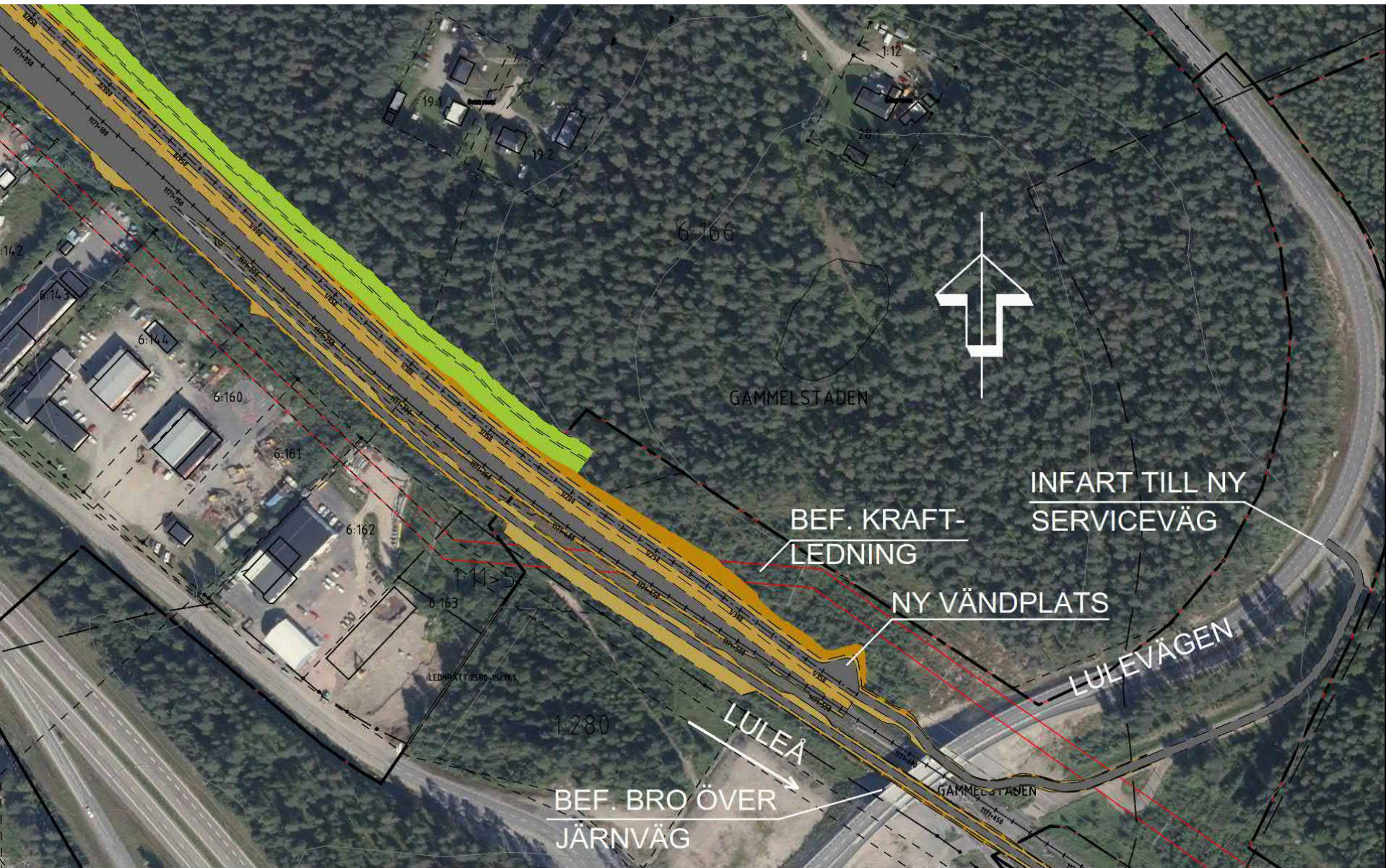

BEF. TEKNIKHUS

Dagordning

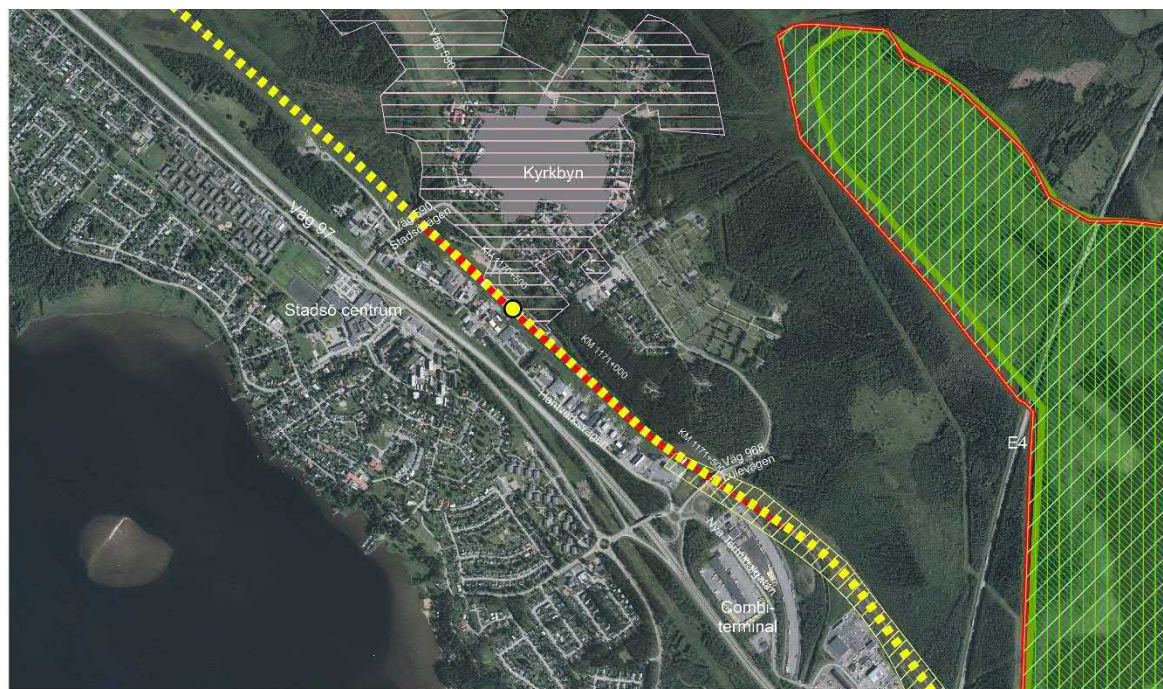
1. Presentation av deltagare
2. Syftet med samrådsmötet
3. Järnvägsplanens formella handläggning
4. Planförslaget - Samordningsmodell
5. Miljöförutsättningar - Miljöskyddsåtgärder
6. Information om markfrågor
7. Tidplan
8. Synpunkter & allmänna frågor
9. Fika

Planerade miljöskyddsåtgärder

- Åtgärder ska vidtas för att förbättra bullersituationen.
- Stabilisering av järnvägsbanken bedöms minska risken för störande vibrationer.
- Kulturmiljön i området ska beaktas och inte påverkas i större omfattning än dagens anläggning gör.
- Naturmiljön - försiktighetsåtgärder vidtas för att inte störa närliggande miljö, flora och fauna.
- Förorenad mark – föroreningar omhändertas
- Landskapsanpassning i samråd med Luleå kommun och UNESCO
- Rekreation och friluftsliv

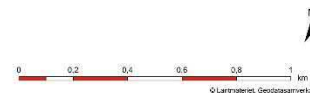
Miljöförutsättningar

- Gammelstad, BD 40, kyrkstad och stadsmiljö, riksintresse för kulturmiljö, MB 3:6
- Gammelstads kyrkstad, världsarv av FN-organet UNESCO
- Gammelstadsviken riksintresse för naturvård, MB 3:6, Naturresevat, Natura 2000-område, Ramsarområde
- Stambanan genom Övre Norrland och Malmbana ingår i det utpekade TEN-T nätet och är av riksintresse för kommunikation
- Gammelstad driftplats är utpekad som en terminal av riksintresse.

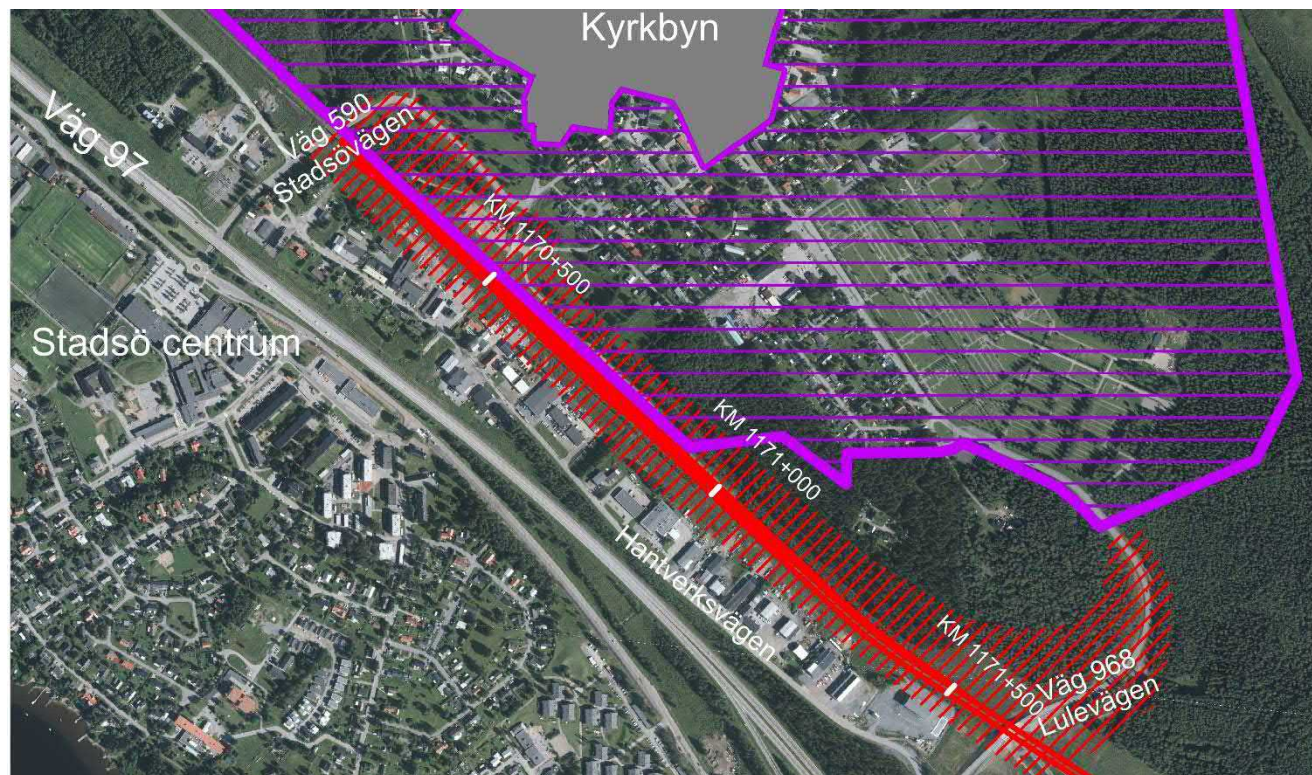
Teckenförklaring

Inspire Protected Sites World Heritage	Riksintresse järnvägsanläggning	Riksintresse naturvård, MB3:6
Riksintresse Kulturmiljövård, MB3:6	Riksintresse järnväg	Natura 2000
	Riksintresse Framtida järnväg	Ramsar
		Naturresevat

Världsarvet

- Världsarvet
Gammelstads kyrkstad är ett enastående exempel på den traditionella kyrkstad som finns i norra Skandinavien.
- Världsarvet innefattar den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen, vägnätet, stadslagret (fornlämningen) och den månghundraåriga sedvänjan att nyttja kyrkstugorna vid framför allt kyrkhelger.
- Det medeltida, organiskt framvuxna vägnätet karaktäriserar stora delar av världsarvet.

Teckenförklaring

- Inspire ProtectedSites WorldHeritage
- ▨ Världsarv buffertzonen
- ▨ Utredningsområde

© Länsstyrelsen, Geodatasamverkan

Bullerutredning samt utredning av vibrationer

Beräkning av
trafikbuller

Utredning av
bullerskyddsåtgärder

Utredning av
vibrationer

- En bullerutredning som omfattar samtliga fastigheter som beräknas få ljudnivåer överstigande gällande riktvärden har genomförts
- Beräknade max- och ekvivalentnivåer för nuläget, för föreslaget alternativ med och utan åtgärdsförslag och för nollalternativ, redovisas.
- För byggnader och områden som beräknas få ljudnivåer över riktvärden ska bullerskyddsåtgärder utredas och föreslås
- Arbete med utredning av vibrationer pågår

Riktvärden

Ekvivalent ljudnivå - Medelljudnivån under en viss tidsperiod (årsmedeldygn)
Maximal ljudnivå - Den högsta momentana ljudnivån

Nybyggnad och
väsentlig ombyggnad

- 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsfasad från spårtrafik vid hastigheter under 250 km/h
- 30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus
- 45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid
- 70 dBA maximal ljudnivå på uteplats. Om ljudnivån överskrids bör den inte överskridas med mer än 10 dBA fem gånger per timme dag- och kvällstid (06-22).

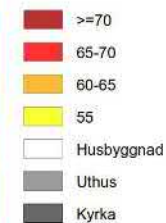
SAMRÅDSHANDLING

JP Gammelstad
Nuläge 2018

Datum: 2018-09-19

Skala (A3): 1:4 500
0 30 60 120
© Lantmäteriet, dnr 109-20102667

Ekivalent ljudnivå 2 m över mark

Följande riktvärden för trafikbuller bör normalt inte överskridas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur:

- *30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus
- *45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid
- *60 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
- *70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad

Vid tillämpning av riktvärden ska hänsyn tas till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

I de fall där utomhusnivån inte kan reduceras till nivåer enligt ovan bör inriktningen vara att inomhusvärdena inte överskrids.

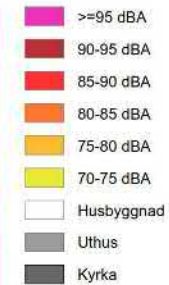
SAMRÅDSHANDLING

JP Gammelstad
Nuläge 2018

Datum: 2018-09-19

Skala (A3): 1:4 500
0 60 120 Meter
© Lantmäteriet, önr. 109-2010/2687

Maximal ljudnivå 2 m över mark

Följande riktvärden för trafikbuller bör normalt inte överskridas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur:

- *30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus
- *45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid
- *60 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
- *70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad

Vid tillämpning av riktvärden ska hänsyn tas till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

I de fall där utomhusnivån inte kan reduceras till nivåer enligt ovan bör inriktningen vara att inomhusvärdena inte överskrids.

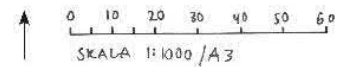

TRAFIKVERKET

JP Gammelstad Landskapsanpassning

Skiss 2018-06-20
Jonas Eriksson, Sweco Architects

Järnvägsbro över Väg 97 nuläge (mot norr)

S

Landskapsutformning framtid förslag - vy från kyrkbyn mot järnväg

Buller – skyddsåtgärd framtid förslag (mot norr)

S

Järnvägen norra sidan - nuläge

S

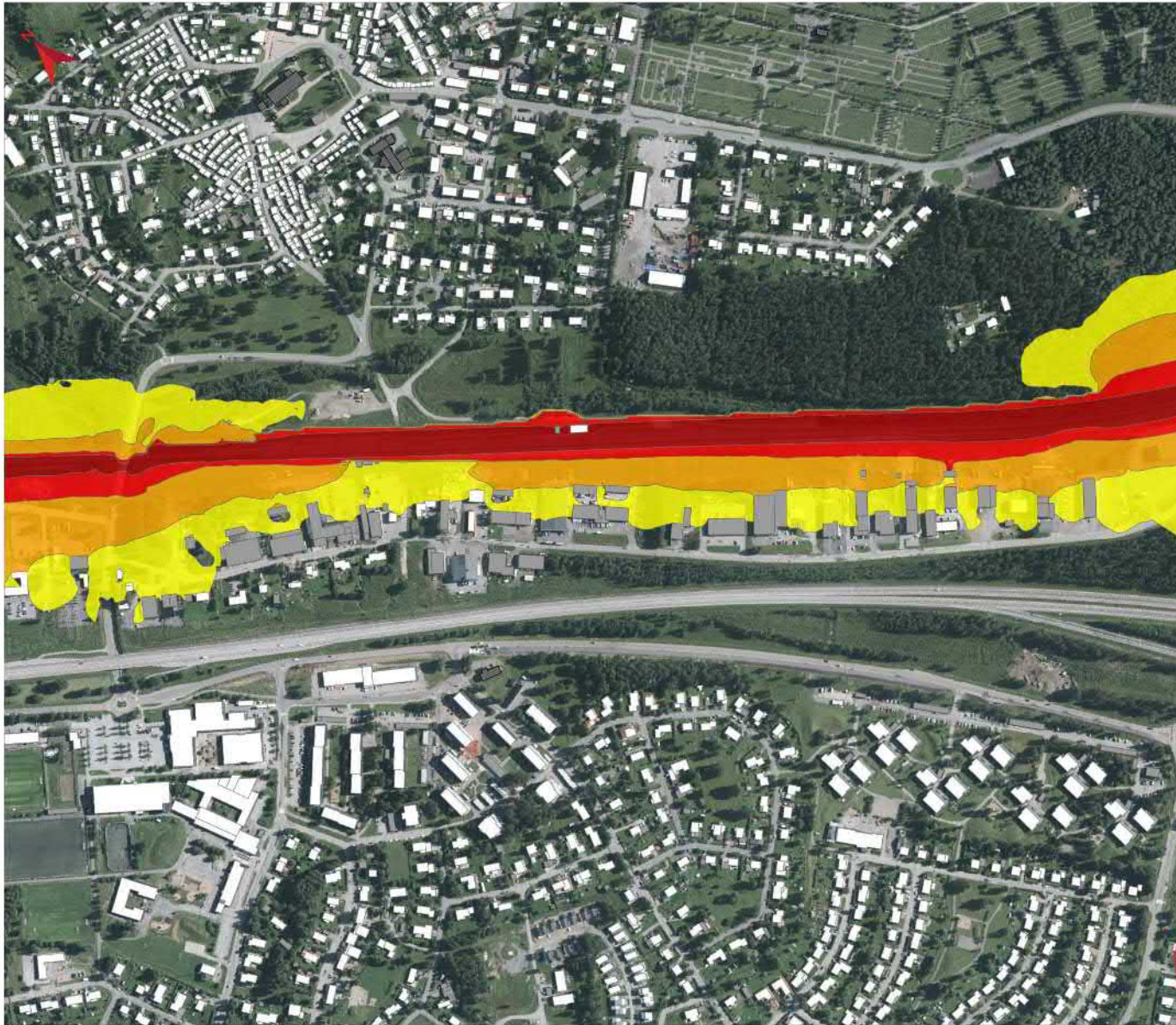
Järnvägen norra sidan – skyddsåtgärd framtid förslag

S

Bullerskyddsåtgärd

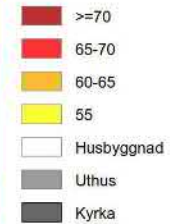
SAMRÅDSHANDLING

JP Gammelstad
Planförslag med åtgärder
2040

Datum: 2018-09-19
Skala (A3): 1:4 500

0 80 160 Meter
© Lantmäteriet, övr. 109-2010/2997

Ekvivalent ljudnivå 2 m över mark

Följande riktvärden för trafikbuller bör normalt inte överskridas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur:

- *30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus
- *45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid
- *60 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
- *70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad

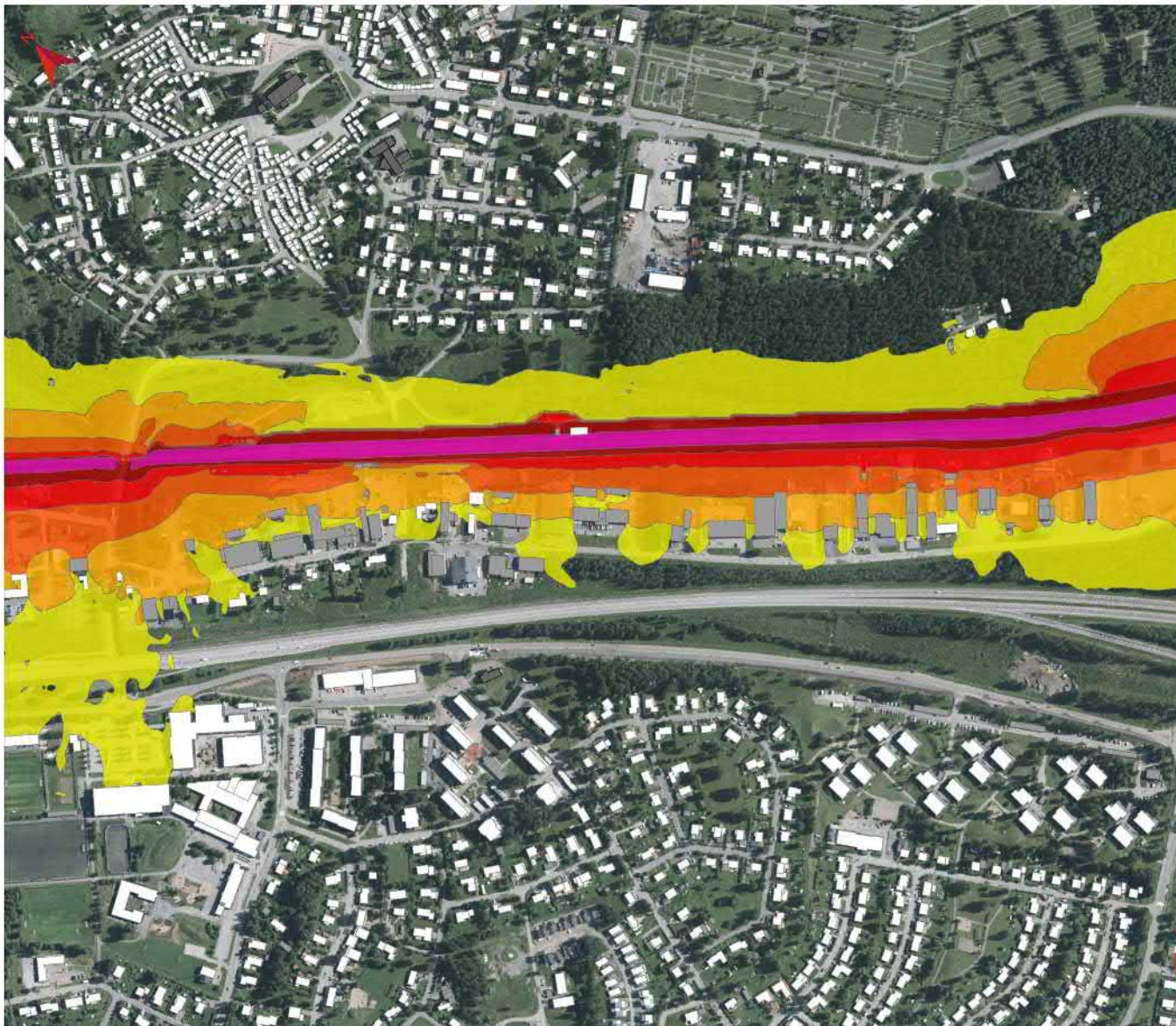
Vid tillämpning av riktvärden ska hänsyn tas till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

I de fall där utomhusnivån inte kan reduceras till nivåer enligt ovan bör inriktningen vara att inomhusvärdena inte överskrids.

TRAFIKVERKET

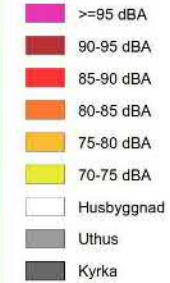

SAMRÅDSHANDLING

JP Gammelstad
Planförslag med åtgärder
2040

Datum: 2018-09-19
Skala (A3): 1:4 500
0 50 100 Meter
GIS-arbetsdatabas: önr 106-2610/0667

Maximal ljudnivå 2 m över mark

Följande riktvärden för trafikbuller bör normalt inte överskridas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnation av trafikinfrastruktur:

*30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus
*45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid
*60 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
*70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad

Vid tillämpning av riktvärden ska hänsyn tas till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

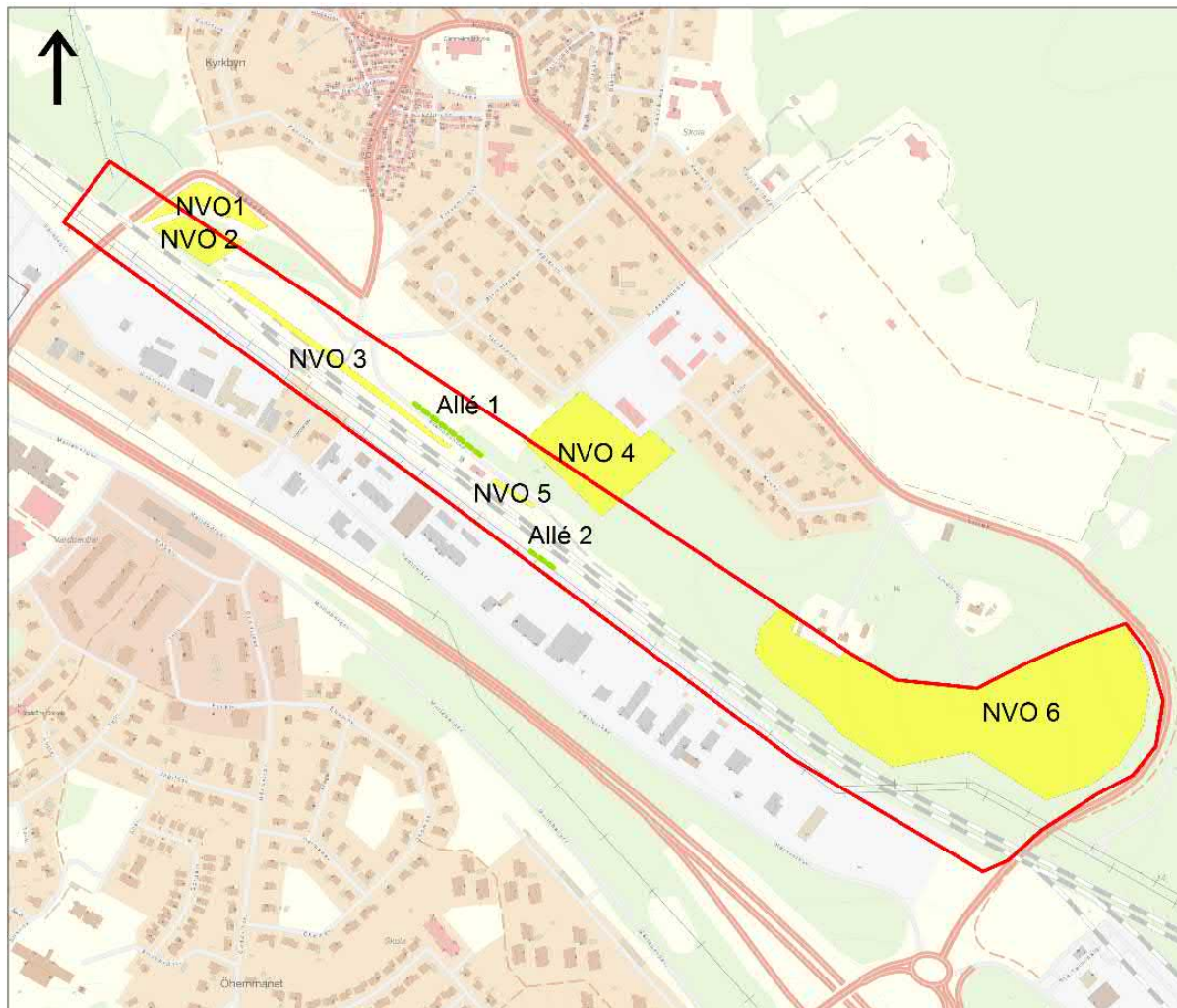
I de fall där utomhusnivån inte kan reduceras till nivåer enligt ovan bör inriktningen vara att inomhusvärdena inte överskrids.

TRAFIKVERKET

Naturvärdesinventering

NATURVÄRDEN

Gammelstad bangård

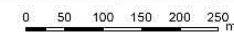
TECKENFÖRKLARING

- Utredningsområde
- Allé
- Visst naturvärde

Umeåstr. Hus 12, 901 03 Umeå
Växel: 08-695 60 00 Fax: 08-695 60 10

UPPDRAGSANSVARIG Anna Strömqvist	KONSTR Ruaridh Hagglund	
ORT Umeå	DATUM 2018-09-03	
SKALA 1:7 000	FORMAT A4	REV

Biotopskydd

Dispens generellt biotopskydd för att ta bort allén
Allén ersätts med nyplantering på en plats i närheten

Natur

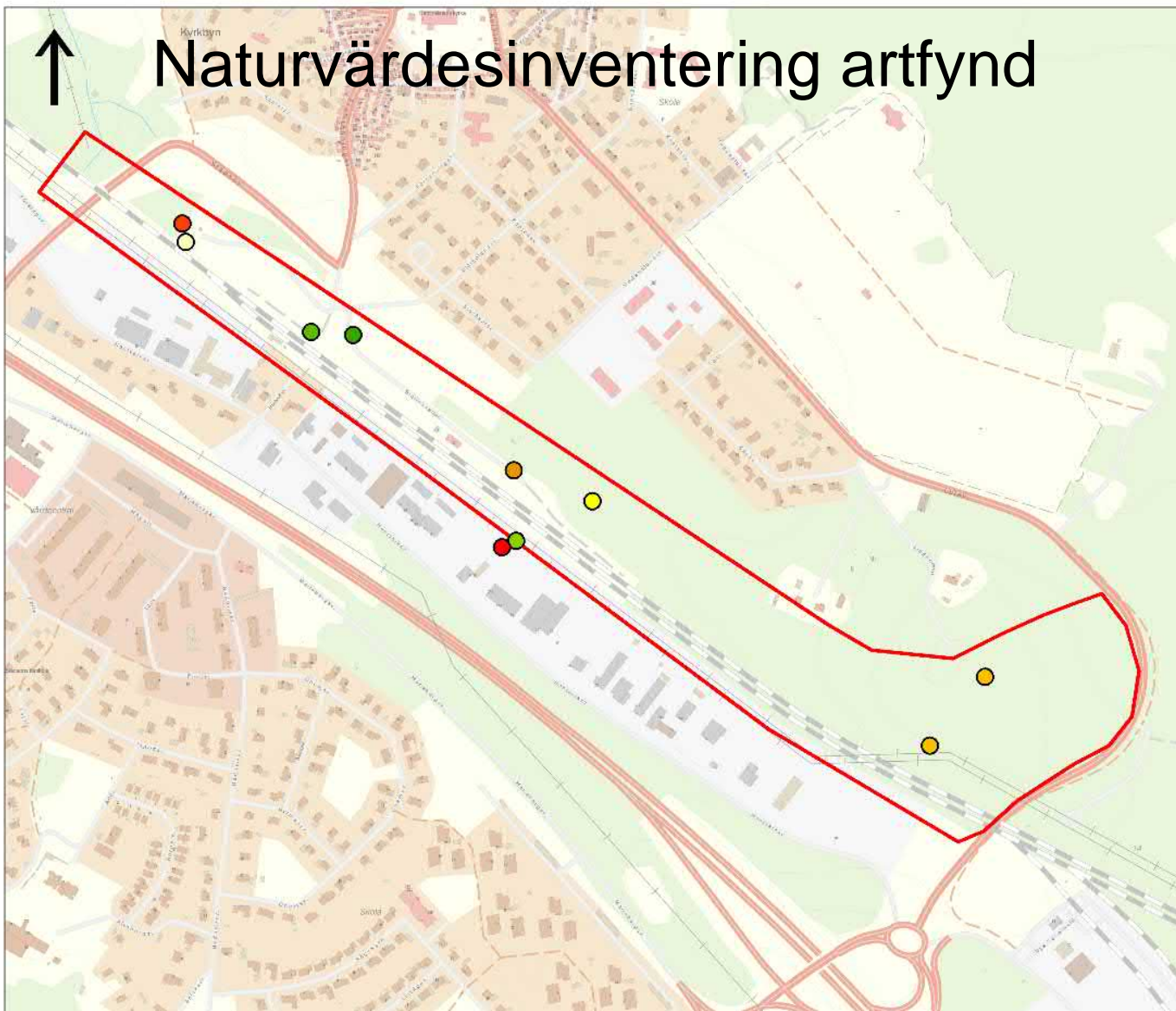
Naturvärdesobjekt 6

Naturvärdesobjekt 5

Naturvärdesinventering artfynd

ARTFYND

Gammelstad bangård

TECKENFÖRKLARING

- Utredningsområde
- Buskskvätta
- Storspov
- Tömsångare
- Ekorkorn
- Korallrot
- Revlumner
- Ängsruta
- Jätte balsamin (invasiv)
- Blomsterlupin (invasiv)

Umestan, Hus 12, 901 03 Umeå
Växel: 08-695 60 00 Fax: 08-695 60 10

UPPDRAGSANSVARIG Anna Strömqvist	KONSTR Ruanidh Hagglund	
ORT Umeå	DATUM 2018-09-04	
SKALA 1:7 000	FORMAT A4	REV

0 50 100 150 200 250 m

Naturvärdesinventering - Artdatabanken

NATURVÄRDEN

Gammelstad bangård

TECKENFÖRKLARING

- Utredningsområde
- Naturvärdsarter

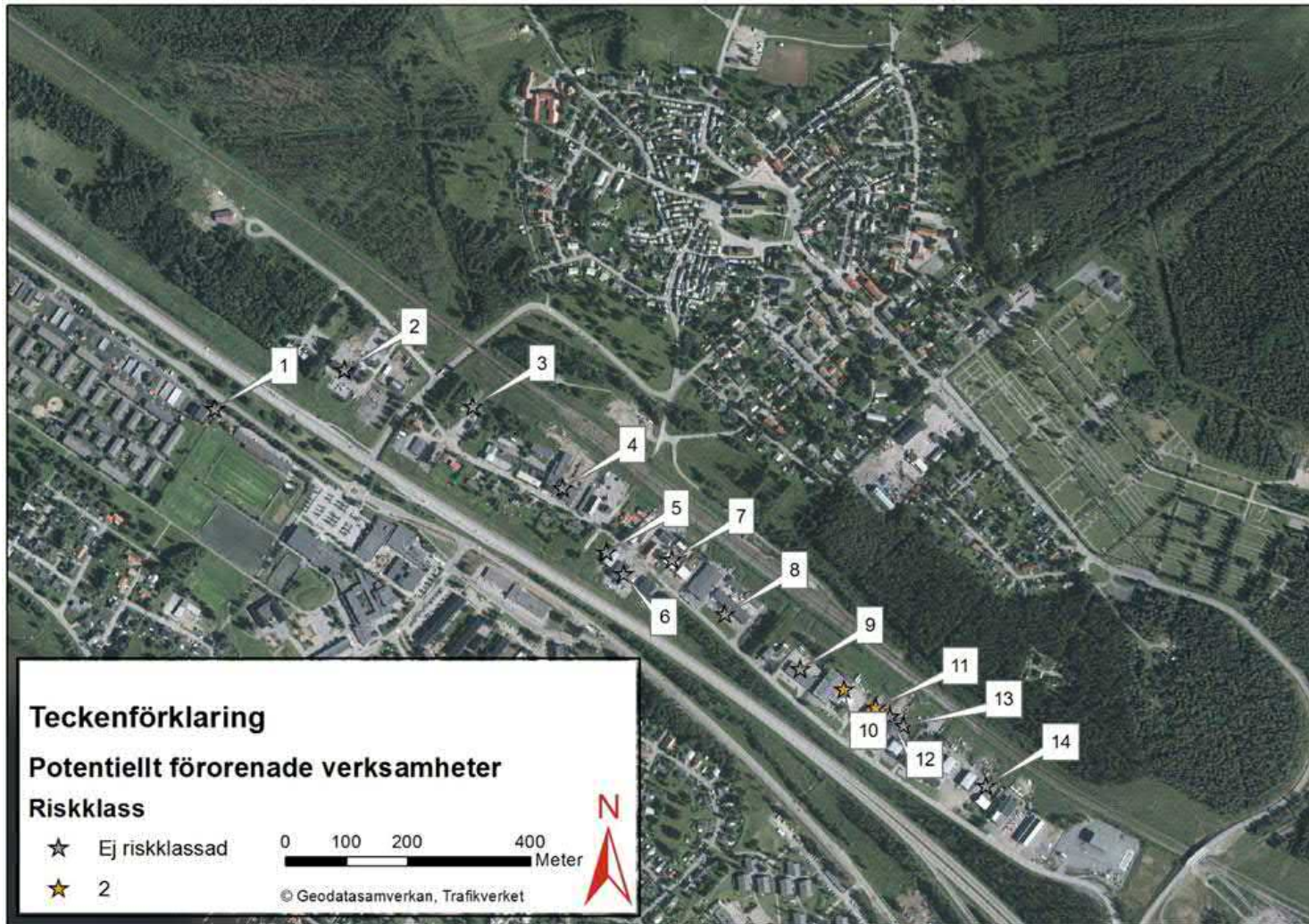
SWECO

Umeåstr. Hus 12, 901 03 Umeå
Växel: 08-695 60 00 Fax: 08-695 60 10

UPPDRAGSANSVARIG Anna Strömqvist	KONSTR Ruaridh Hägglund
ORT Umeå	DATUM 2018-09-03
SKALA 1:15 000	FORMAT A4
REV	

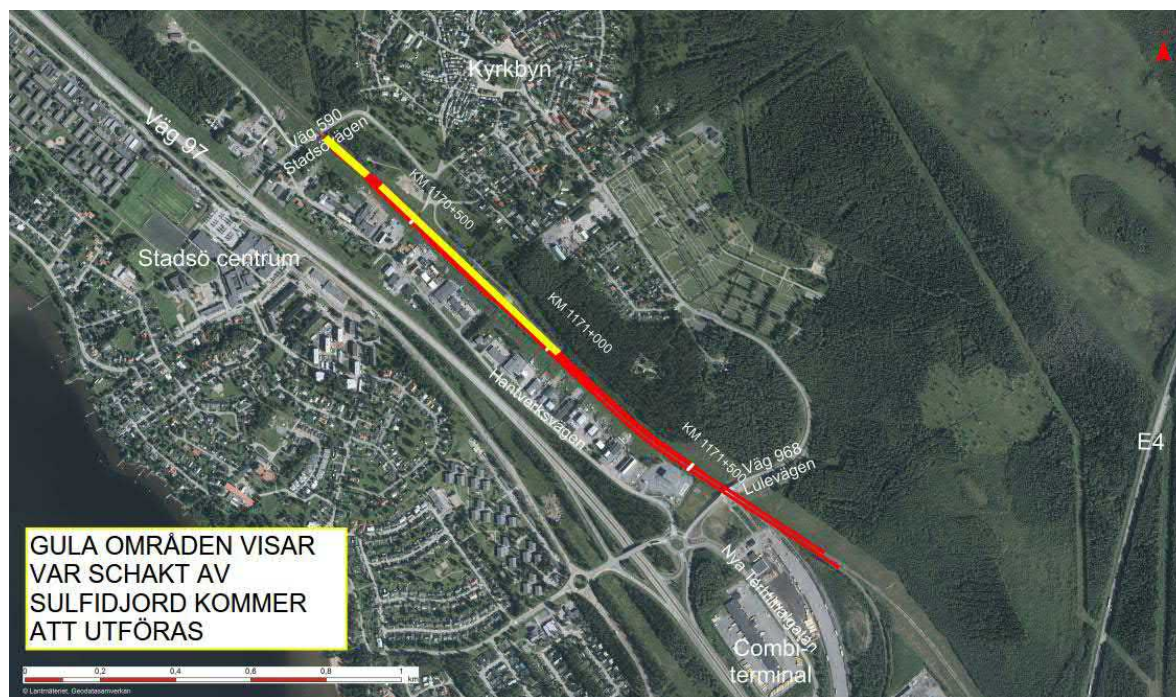
0 100 200 300 400 500 m

Inventering av förorenad mark

Geoteknik

- En normal överbyggnad för ny järnväg i Luleå byggs upp med totalt 2,3 m av bergkrossmaterial.
- Där det finns lösjord djupare än 2,3 m under spåret behövs förstärkning under överbyggnaden. Här planeras urgrävning av lösjorden, som sedan ersätts med bergkross.
- Förstärkning med pålning istället för urgrävning kan vara aktuellt i norra delen där största schaktdjup kommer att bli ca 6 m.
- Lösjorden i projektet utgörs av sulfidjordar.

Avvattning

- Avvattning av driftplatsen anläggs. Spårområdet saknar idag dränering och markförhållandena är ogynnsamma för infiltration. Tanken är nu att avvattna bangården ner till Trafikverkets krav (1,5 m under räls).
- Dräneringen av bangården bör ledas via någon form av fördröjningsanläggning innan det leds till det stora diket vid korsningen Stadsövägen/Framlänningsvägen.
- Då spårområdet avvattnas ner till 1,5 m under räls kommer det troligen innebära en grundvattensänkning i anslutning till diket/dräneringen på norra sidan av området. Omfattningen och eventuella konsekvenser av detta utreds vidare.
- Pumpstation kan bli aktuellt om utredning visar det.

Vattenverksamhet - markavvattning

- Markavvattning: en åtgärd som utförs för att avvattna mark, eller för att skydda mot vatten, när syftet med åtgärden är att varaktigt öka en fastighets lämplighet för ett visst ändamål. 11 kap 2 § miljöbalken
- Markavvattning får inte utföras utan tillstånd. 11 kap 13 § miljöbalken. Vattenverksamhet prövas av mark- och miljödomstolen. 11 kap 19 b § miljöbalken
- Samråd om vattenverksamhet

Miljökonsekvensbeskrivning i järnvägsplan

- Samrådsunderlag har utgjort underlag för de inledande samråden och länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan
- Länsstyrelsen har beslutat att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan vilket innebär att en järnvägsplan med miljökonsekvensbeskrivning, MKB, tas fram.
- Det finns särskilda lagkrav som reglerar arbetet med MKB och vad den ska innehålla
- Miljöbalkens centrala bestämmelser – de allmänna hänsynsreglerna, hushållningsbestämmelserna samt skyldigheten att iaktta miljö kvalitetsnormer tillämpas alltid vid prövning enligt lagen om byggande av järnväg
- Länsstyrelsen ska godkänna MKB:n innan den ingår som underlag i planförslaget

Miljökonsekvensbeskrivning i järnvägsplan

En MKB ska

- *behandla miljöförutsättningar* i det område som kan komma att påverkas av de planerade arbetena
- beskriva de *förändringar i miljö kvalitet* som projektet kan medföra och vad dessa förändringar bedöms innebära för människors hälsa och miljön
- redovisa uppgifter om riksintressen, *miljö kvalitetsnormer (MKN) samt skyddade områden och arter enligt miljöbalken och kulturminneslagen*
- Ge förslag till försiktighets- och skyddsåtgärder

Samordningsmodell

S

Dagordning

1. Presentation av deltagare
2. Syftet med samrådsmötet
3. Järnvägsplanens formella handläggning
4. Planförslaget - Samordningsmodell
5. Miljöförutsättningar - Miljöskyddsåtgärder
6. Information om markfrågor
7. Tidplan
8. Synpunkter & allmänna frågor
9. Fika

Jim Sundqvist

Markförhandlare

Markåtkomst och ersättningsfrågor

Trafikverket

Markförhandling Luleå

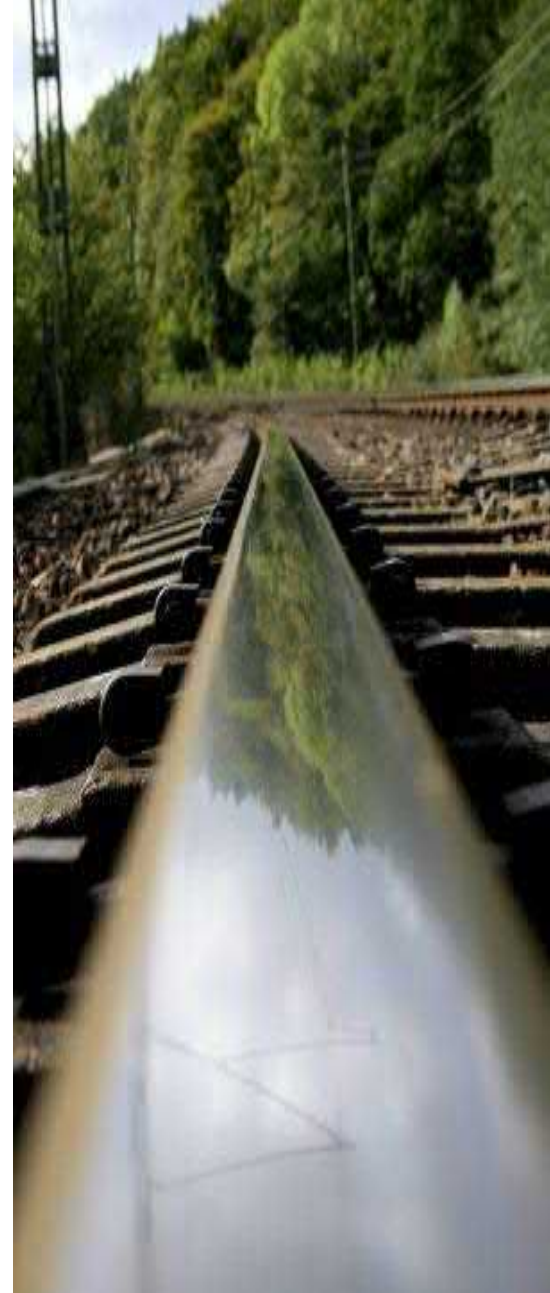
E-post: jim.sundqvist@trafikverket.se

Telefon: 010-124 32 85

Markåtkomst

En järnvägsplan som fått laga kraft ger den som ska bygga järnvägen rätt att lösa in mark som behövs permanent för järnvägsändamål. ([4 kap. 1 § LBJ](#))

Järnvägsplanen ger också skyldighet att lösa in mark om fastighetsägare begär det. ([4 kap. 2 § LBJ](#))

Förberedelser/Projektering

Trafikverket och dess konsulter har rätt att få tillträde till fastighet för:

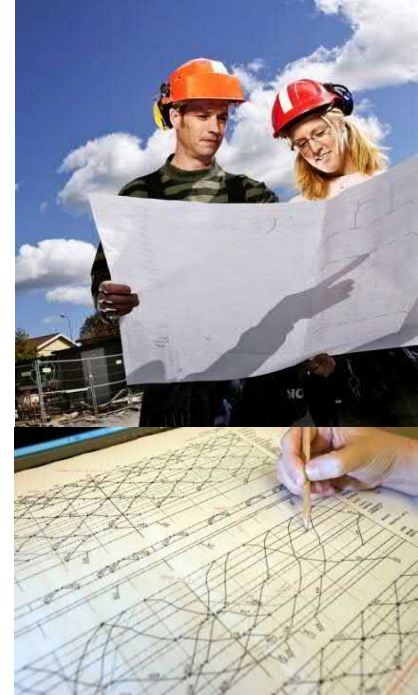
- mätning och utstakning
- grundundersökningar (t.ex. arkeologi, geoteknik)
- förberedande åtgärder

Vid dessa arbeten ska:

- skador om möjligt undvikas
- träd i trädgård ej fällas eller skadas utan ägarens medgivande

Skador skall ersättas

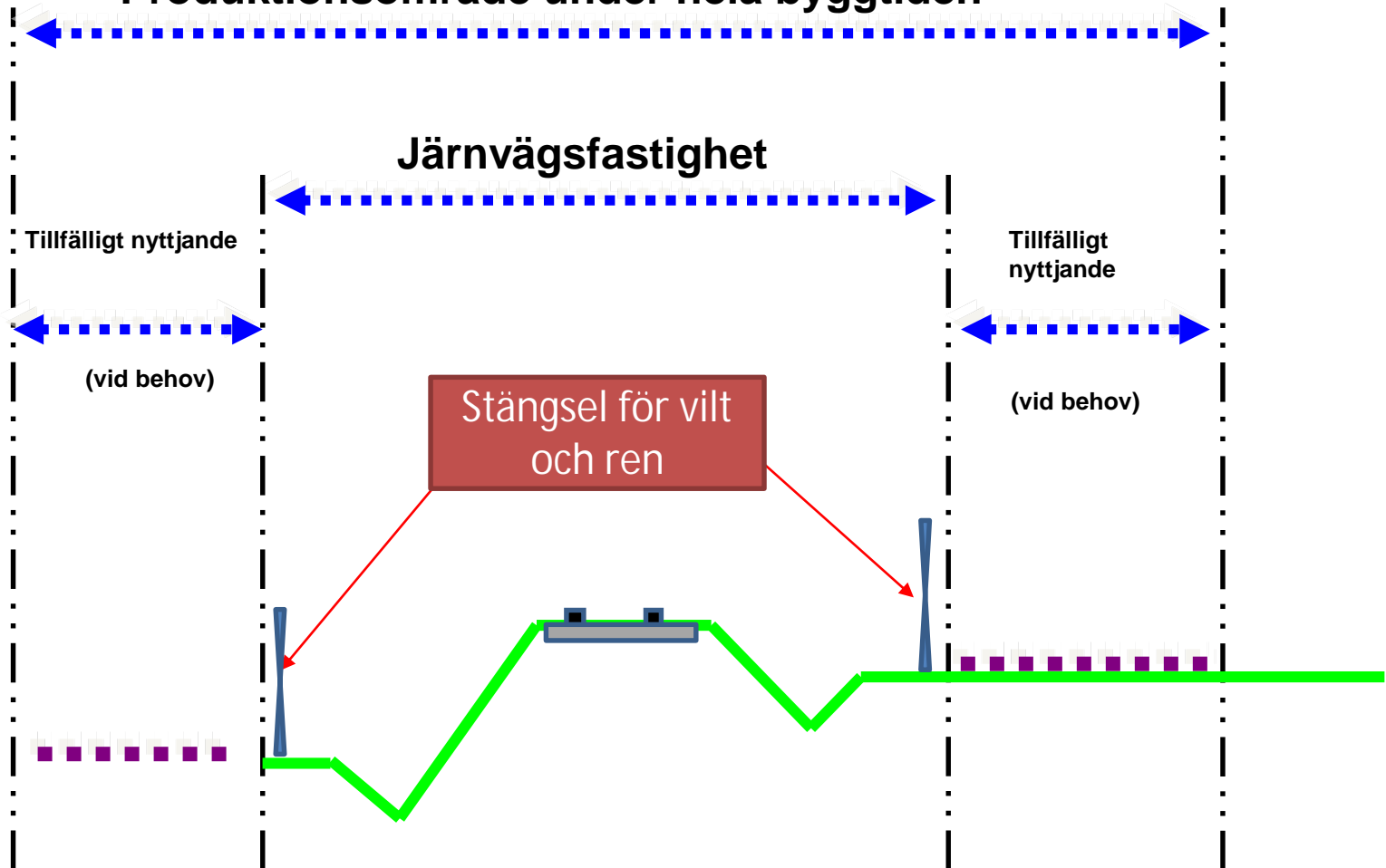
(3 kap. 1 § LBJ)

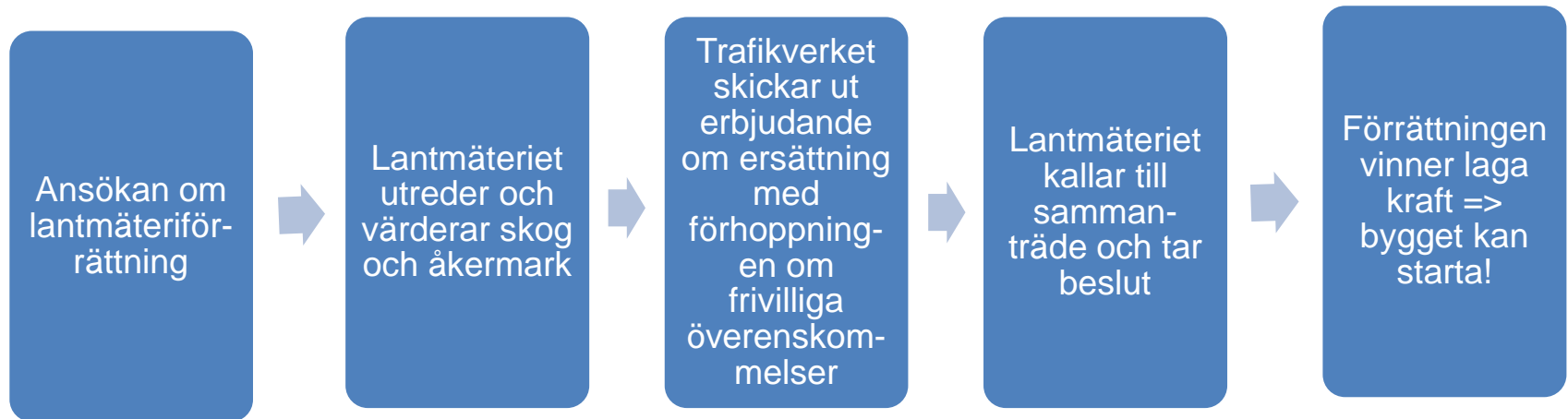
Markåtkomst

- **Äganderätt:** Den mark som tas i anspråk för järnvägsanläggningen
- **Servitut:** exempelvis rätt att för all framtid anlägga erforderlig väg och eller rätt att avverka farliga kanträd längs med järnvägsfastigheten
- **Nyttjanderätt:** tidsbegränsad rätt att nyttja annans fastighet, eller del av fastighet ([3 kap 3 § LBJ](#))

Produktionsområde under hela byggtiden

Markåtkomst - Lantmäteriförrättning

Enskilda vägar/Ersättningsvägar/Byggvägar/Servicevägar

- Vid byggande av järnväg påverkas oftast flera olika typer av vägar.
- Beslut om enskilda vägar som används av flera fastigheter hanteras av Lantmäteriet. Vid gemensamt behov för flera fastigheter att nyttja en väg ansöker Trafikverket hos Lantmäteriet om bildande av gemensamhetsanläggning.
- "Ersättningsvägar" = Ersättningsvägar
- Servicevägar behövs i första hand för åtkomst och drift av tekniska installationer längs järnvägen. De säkerställs för Trafikverkets del genom servitut i lantmäteriförrättning.

Vem kan få ersättning?

- Fastighetsägare
- Servitutshavare
- Nyttjanderättshavare, t.ex. jordbruksarrendatorer

Vad ersätts?

- Markintrånget – Minskning av fastighetens marknadsvärde
- 25 %-påslag på markintrång
- Annan skada
- Uppräkning med index och ränta

Inlösen av fastighet

- Synnerligt men för fastigheten eller del därav.
- Tidig inlösen i undantagsfall

([4 kap. 4-5 §§ LBJ](#))

Under byggtiden

Vanligen förekommande störningar:

- Transporter och trafikomläggningar
- Buller
- Vibrationer
- Luftföroreningar (damm, avgaser)
- Tillfällig grundvattenpåverkan

Dagordning

1. Presentation av deltagare
2. Syftet med samrådsmötet
3. Järnvägsplanens formella handläggning
4. Planförslaget - Samordningsmodell
5. Miljöförutsättningar - Miljöskyddsåtgärder
6. Information om markfrågor
7. Tidplan
8. Synpunkter & allmänna frågor
9. Fika

Tidplan

Tidplan	
Samrådsmöte	2018-09-25
Allmänhetens granskning av järnvägsplan	Årsskiftet 2018/2019
Järnvägsplanen för fastställelse	Våren 2019
Planerad byggstart	Våren 2021

T

Nästa steg: Granskningshandlingen

Granskningshandling = Hela det färdiga planförslaget

- Beskrivning i text
- Planer
- Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)
- Fastighetsförteckning
- Samrådsredogörelse
- Illustrationer

Ställs ut på:

- Trafikverkets lokaler i Luleå
- Luleå kommun
- Delar av planen läggs ut på Trafikverkets hemsida

Tack för oss!

Synpunkter lämnas senast 10 oktober till:

Trafikverket Ärendemottagningen

Box 810

781 28 BORLÄNGE

e-post: investeringsprojekt@trafikverket.se

Märk brev/e-post med "TRV 2018/39959" i rubriken

Frågor kontakta:

Peter Keisu, projektledare Trafikverket, 010 - 123 81 62

Peter.keisu@trafikverket.se

Linda Lundqvist, projektingenjör Trafikverket, 010 - 123 63 94

Linda.lundqvist@trafikverket.se

T